

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

20 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 septembrie 2017, declarat de inculpatul

*Sîrcu Vasile XX, născut la
XX XXXX XXXX, originar și locuitor al s. XXXXX, r-nul
XXXXX, cetățean al R. Moldova, fără antecedente
penale.*

	<i>Termenul de examinare,</i>
<i>instanța de fond:</i>	<i>24.08.2015 – 09.01.2017,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>30.01.2017 – 15.09.2017,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>16.11.2017 – 20.12.2017.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Potrivit sentinței Judecătoriei Strășeni din 09 ianuarie 2017, Sîrcu Vasile a fost condamnat în baza art. 152 alin. (1) Cod penal la 2 ani închisoare.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate i-a fost suspendată condiționat, pe o perioadă de probațiune de 2 ani.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul părții vătămate Pădure Ștefan prejudiciul moral în mărime de 5000 lei.

Acțiunea civilă privind încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

2. Instanța de fond a constatat că la 26 aprilie 2016, orele 22.00-23.00, inculpatul Sîrcu V., aflându-se în preajma livezii de meri din s. Ghelăuza, r-nul Strășeni, având scopul vătămării integrității corporale, în urma unui conflict cu

Pădure O. și Pădure Ș., i-a aplicat ultimului mai multe lovituri cu pumnul în regiunea feței. În rezultatul acțiunilor infracționale ale inculpatului, părții vătămate Pădure Ș., conform raportului de expertiză medico-legală nr. 107 din 21.06.2015, i-au fost cauzate vătămări corporale sub formă de fractura mandibulei pe dreapta, echimoză și edem ale feței, care duc la dereglarea sănătății mai mult de 21 zile și se califică ca vătămări corporale medii.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut vina parțial, declarând că în momentul când partea vătămată s-a apropiat pe la spate și a încercat să-i smulgă din mână telefonul mobil, el s-a răsucit și i-a aplicat o lovitură cu mâna stângă peste partea dreaptă a feței, iar acesta a căzut la pământ cu fața în jos. Nu poate explica apariția unei asemenea traume la acesta, el nefiind atât de puternic ca să-i cauzeze cu o singură lovitură asemenea vătămări, apariția lor fiind posibilă în urmă căderii părții vătămate cu fața în jos.

Totodată, vinovăția inculpatului se dovedește în totalitate prin probele administrate, inclusiv declarațiile părții vătămate Pădure Ș. și ale martorului Pădure O., care au indicat că inculpatul, fiind în stare de ebrietate și agresiv, i-a aplicat câteva lovituri cu pumnul în față lui Pădure O., iar când Pădure Ș. a încercat să-l oprească, inculpatul i-a aplicat acestuia 2-3 lovituri cu pumnul în față, în regiunea mandibulei, cauzându-i o hemoragie, de la care ultimul și-a pierdut echilibrul, însă nu a căzut jos; raportul de expertiză medico-legală nr. 107 din 21.06.2015 potrivit căruia, la partea vătămată Pădure Ș. s-a depistat fractura mandibulei pe dreapta, echimoze și edem ale feței care duc la dereglarea sănătății mai mult de 21 zile și se califică ca vătămări corporale medii.

În temeiul probelor administrate, instanța a încadrat acțiunile inculpatului pe art. 152 alin. (1) Cod penal, ca vătămarea intenționată medie a integrității corporale și a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art. 151, dar care a fost urmată de dereglarea îndelungată a sănătății.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, că inculpatul anterior nu a fost condamnat, este angajat în câmpul muncii, se caracterizează pozitiv, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, că nu au fost stabilite circumstanțe atenuante și agravante, concluzionând că corectarea și reeducarea lui este posibilă fără izolare de societate, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate.

Totodată, instanța a reținut că partea vătămată a înaintat o acțiune civilă, solicitând încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor de tratament - 11.400 lei, pentru fixarea și tratamentul maxilarului zdrobit - 700 euro, restabilirea danturii distruse - 500 lei, scoaterea șinelor - 1000 lei, pentru pantalonii arși - 300 lei, puloverul ars - 300 lei, scurta arsă - 1000 lei, banii aflați în hainele arse - 3450 lei, cheltuielile de asistență juridică - 500 lei, compensarea prejudiciului moral - 100.000 lei.

Deoarece la materialele acțiunii civile a fost anexată doar fișa medicală a bolnavului, acțiunea civilă privind încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

În același timp, instanța a statuat că pretențiile părții vătămate privind încasarea prejudiciului moral sunt întemeiate, însă cuantumul lui este exagerat, nu

corespunde principiului compensației rezonabile și echitabile. Or, ținând cont de caracterul și gravitatea suferințelor psihice suportate de partea vătămată, de gradul de vinovăție al inculpatului, se impune încasarea prejudiciului moral în mărime de 5000 lei.

3. Partea vătămată Pădure Ș. a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat la privațiune de libertate, cu încasarea prejudiciului moral în mărime de 100.000 lei.

Apelantul a invocat că instanța a favorizat nejustificat inculpatul, eronat interpretând circumstanțele cazului.

Or, pentru acțiunile sale criminale, acesta merită privațiune de libertate necondiționată.

Contrar prevederilor art. 1423 alin. (1) Cod civil, instanța nu a ținut cont de gravitatea suferințelor psihice și fizice provocate lui, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului și de măsura în care această compensare poate să producă satisfacție, suma de 5000 lei în calitate de prejudiciu moral fiind una ridicolă.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 septembrie 2017, apelul a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul părții vătămate Pădure Ș. prejudiciul moral în mărime de 50.000 lei.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a statuat că instanța de fond nu și-a motivat soluția privind aprecierea cuantumului prejudiciului moral produs prin infracțiune, mărimea stabilită fiind incomensurabilă în raport cu prejudiciul moral cauzat părții vătămate.

Concluzia instanței de fond nu este motivată suficient, lipsind evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, fiind ignorate consecințele infracțiunii, care au influențat considerabil starea psihică a părții vătămate, precum și starea sănătății acestuia.

La evaluarea cuantumului prejudiciului moral se iau în considerație consecințele infracțiunii, care au influențat considerabil starea psihică a părții vătămate, precum și starea sănătății acestuia, căruia potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 107 din 21.06.2015, în rezultatul infracțiunii, i-au fost cauzate vătămări corporale medii.

Astfel, se impune stabilirea unui quantum al prejudiciului moral în proporțiile corespunzătoare.

Totodată, la stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de fond a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75, 90 Cod penal, fiind menționate toate datele privind persoana inculpatului, gravitatea infracțiunii săvârșite și circumstanțele care influențează pedeapsa.

5. Inculpatul a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurentul a indicat că instanța de apel, nejustificat a majorat cuantumul prejudiciului moral, nefiind clare criteriile de apreciere pe care s-a axat.

Suma de 50.000 lei este exagerat de mare, disproporțională în raport cu circumstanțele cauzei, cu personalitatea părților și posibilitățile financiare ale unui

cetățean din R. Moldova, fără a ține cont de mărimea salariului minim pe țară, nivelul de trai și faptul că inculpatul primește un salariu de 1800 lei.

Or, acelorași probe și explicații ale părții vătămate le-a fost dată o apreciere diferită, în lipsa unei evaluări și aprecieri obiective a necesității majorării cuantumului prejudiciului moral, această pretenție nefiind motivată.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței. Conform art. 6 pct. 11¹⁾ Cod de procedură penală, eroare gravă de fapt reprezintă stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora. Eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 5. din decizie*), se reține că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct. **4.** din prezenta decizie, atestă că instanța de apel a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind mărimea compensației pentru prejudiciul moral cauzat părții vătămate în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, corect ținând cont de prevederile art. 219 alin. (4), 220 alin. (3), 387 alin. (1) Cod de procedură penală, art. 1423 Cod civil, conform căror odată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge. La evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, etc. Hotărârea privind acțiunea civilă se adoptă în conformitate cu normele dreptului civil. Mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Concluzia instanței de apel coroborează și cu jurisprudența națională, conform căreia instanțele judecătorești, la determinarea mărimii compensației pentru prejudiciul moral, trebuie să ia în considerație atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice părții vătămate, cât și datele obiective care certifică acest fapt, îndeosebi: - importanța vitală a drepturilor personale nepatrimoniale (viața, sănătatea, onoarea, demnitatea, etc.); - nivelul (gradul) suportării de către persoana vătămată a suferințelor psihice sau fizice (pricinuirea vătămării corporale, etc.); - felul vinovăției (intenția, imprudența) persoanei care a cauzat prejudiciul (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 09.10.2006, nr. 9 Cu privire la aplicarea de către instanțele de judecată a legislației ce reglementează repararea prejudiciului moral, pct. 25*).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CEDO impune în special, în sarcina „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora. Deși este adevărat că obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Mai mult, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat circumstanțele cauzei în latura civilă.

Însă, pornind de la relevanțele art. 6 pct. 11¹), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în latura civilă, în alt sens decât cel pe care îl propune inculpatul, este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul de pe rol au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 4. – 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că nu a admis o eroare gravă de fapt, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce recursul nominalizat este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpatul Sîrcu Vasile XX, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 septembrie 2017, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 17 ianuarie 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco